

Sygn. akt XP 405/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia Wydział X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała-Kozioł

Protokolant: Ewa Trawińska

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2018 r. we Wrocławiu

połączonych spraw z powództwa: **Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...) sp. z o.o. w W.**

przeciwko: **R. N.**

o odszkodowanie za mienie powierzone

I. oddala powództwo o zapłatę z tytułu odszkodowania za mienie powierzone kwoty 2.892,64 zł z ustawowymi odsetkami;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 675 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. oddala powództwo o zapłatę z tytułu odszkodowania za mienie powierzone kwoty 1.766,59 zł z ustawowymi odsetkami;

IV. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 675 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

V. oddala powództwo o zapłatę z tytułu odszkodowania za mienie powierzone kwoty 8.136,96 zł z ustawowymi odsetkami;

VI. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 1350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 marca 2017 r. (data stempla pocztowego) strona powodowa **Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.** wniosła o zasądzenie od **pozanego R. N.** kwoty 2 892,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, wraz z kosztami uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 3 – 4).

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że pozwany był zatrudniony w powodowym przedsiębiorstwie. W dniu 8 maja 2015 r. powodowa spółka zawarła z pozwanym umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej. W dniach 9 – 11 października 2015 r. przeprowadzono inwentaryzację w magazynie nr 21 we W. przy ul. (...), której rozliczenie wykazało niedobór w towarach. Przedmiotowym niedoborem strona powodowa obciążyła

pracowników ponoszących wspólną odpowiedzialność materialną, w tym pozwanego, według procentowego zakresu odpowiedzialności wynikającego z umowy. W związku z powyższym powodowa spółka wystawiła notę księgową nr (...) z dnia 30 grudnia 2015 r. na kwotę 2892,64 zł. W dniu 17 lutego 2016 r. strony zawarły porozumienie, na mocy którego pozwany uznał zobowiązanie wobec powodowej spółki i zobowiązał się do jego zapłaty w miesięcznych ratach. Pozwany nie spłacił jednak całej należności. W dalszym ciągu do zapłaty pozostaje kwota 2 892,64 zł z tytułu noty księgowej nr (...) z dnia 30 grudnia 2015 r.

Sprawa z powyższego powództwa została zarejestrowana w repertorium tut. Sądu pod sygn. akt **X Np 73/17**.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 5 kwietnia 2017 r., wydanym w sprawie o sygn. akt X Np 73/17, Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nakazał pozwanemu R. N., żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia tego nakazu zapłacił na rzecz strony powodowej Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 2 892,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 497 zł tytułem zwrotu kosztów procesowych, albo aby w tymże terminie wniósł sprzeciw (k. 20).

Od wydanego w sprawie o sygn. akt X Np 73/17 nakazu zapłaty, **pozwany R. N. wniósł sprzeciw**, zaskarżając nakaz w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zarzucił, że strona powodowa nie przestrzegała wymogów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 1974 r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie, w związku z czym nie ma przesłanek, aby obciążać pozwanego wspólną odpowiedzialnością materialną za mienie powierzone. Po pierwsze, w dniu 8 maja 2015 r. nie wszyscy pracownicy objęci wspólną odpowiedzialnością materialną podpisali pisemną umowę. Skład osobowy pracowników od dnia 8 maja 2015 r. do dnia 11 października 2015 r. ulegał znacznym zmianom, a część osób zakończyła pracę między jedną inwentaryzacją a drugą. Mimo rotacji pracowników, powodowe przedsiębiorstwo nie podpisywało z pracownikami nowej umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej. Dаты inwentaryzacji nie były w żaden sposób związane z wypowiedzeniem umów o pracę przez pracowników ani zatrudnieniem nowych pracowników. Pozwany wskazał dalej, że w magazynie te same czynności co pozwany wykonywały także osoby zatrudnione w oparciu o umowy cywilnoprawne, które następnie zawierały ze stroną powodową umowy o pracę przy kolejnej inwentaryzacji, i dopiero wówczas podpisywały umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej. Pracownicy objęci wspólną odpowiedzialnością materialną nie wyrażali zgody na wykonywanie czynności przez takie osoby, a mimo to osoby te wykonywały na magazynie pracę. Dostęp do magazynu miały także osoby sprząające, a także osoby, które były pracownikami firmy (...). Pozwany podniósł, że pracownicy kolejnych zmian nie przekazywali sobie stanów magazynowych po zakończeniu każdej zmiany. Pozwany podkreślił, że dochodziło do wielu nieprawidłowości ze strony pracodawcy jeśli chodzi o zabezpieczenie magazynu przed dostępem osób trzecich. Dostęp do magazynu miały bowiem osoby, które nie były objęte wspólną odpowiedzialnością materialną, m.in. kierowcy zatrudnieni przez stronę powodową oraz przez firmy zewnętrzne, pracownicy biurowi, przedstawiciele handlowi. Żaden pracownik magazynu nie miał wpływu na to, kto przebywa na terenie magazynu. Pracownicy biurowi mieli nadto dostęp do systemu komputerowego, za pomocą którego kreowali stany magazynowe. Pozwany wskazał, że dostęp do magazynu miał w zasadzie każdy. W nocy po godzinie 22:00 szlaban był całkowicie otwarty i samochody, również prywatne, w sposób niekontrolowany wjeżdżały i wyjeżdżały z magazynu. Karty dostępu zostały w pewnym momencie pracownikom zabrane i posiadali je tylko kierownicy, a mimo tego pracownicy (magazynierzy, kierowcy) wchodzi na teren magazynu, bowiem drzwi były zastawiane kołkiem. Teren magazynu strony powodowej znajdował się na terenie innych magazynów, a towar był składowany także na zewnątrz. Podczas wyjazdu towaru z magazynu nikt nie kontrolował, co faktycznie jest wywożone.

Pozwany dodał, że sam sposób ułożenia towaru w magazynie i okoliczność, że magazyn był przeładowany, powodowały brak możliwości dbałości pracowników o mienie pracodawcy, zaś ubytki naturalne nie były uwzględniane przez stronę powodową w realnej wysokości, ale w stałej ilości procentowej (zawsze 0,2 %). Pozwany wskazał, że nie miał wglądu w całość dokumentów, tj. w spisy z natury po dokonanych inwentaryzacjach ani w księgi rachunkowe pracodawcy.

Pozwany zarzucił, że nieprawidłowości dotyczyły także samego sposobu prowadzenia inwentaryzacji (m.in. w zakresie składu osobowego oraz formy dokumentowania spisu). Palety liczone były „na oko”. Ponadto strona powodowa nie dokonywała sprawdzenia wszystkich różnic inwentaryzacyjnych.

Pozwany wskazał wreszcie, że nieprawidłowy był sam sposób, w jaki powierzono mienie pracownikom wspólnie odpowiedzialnym. Pracownicy najpierw podpisali umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej, a dopiero później został sporządzony spis z natury. W umowie brak było podanej wartości i rodzaju towaru, za jaki odpowiadali pracownicy, zaś spis z natury nie został do umowy dołączony. Nadto pracownicy nie mieli innego wyjścia, jak zaakceptowanie wyników inwentaryzacji, bez możliwości zgłaszania uwag co do sposobu przeprowadzenia inwentaryzacji. Pozwany dodał, że wszelkie porozumienia oraz podpisanie not księgowych odbywało się pod przymusem, pod groźbą utraty pracy i natychmiastowej wymagalności not księgowych. Porozumienie podpisane w lutym 2016 r. zostało zawarte w ten sposób, że pozwany był wezwany do gabinetu dyrektora, który oświadczył, że albo pozwany podpisze porozumienie i będzie spłacał kwotę określoną w porozumieniu i nadal będzie pracował, albo otrzyma zwolnienie dyscyplinarne i konieczna będzie natychmiastowa spłata całości kwot, na które zostały wystawione noty.

Wobec powyższego, w ocenie pozwanego umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej jest nieważna, a zatem nie powstaje zastrzeżona odpowiedzialność z art. 124 k.p.

Pozwem z dnia 15 marca 2017 r. (data stempla pocztowego) **strona powodowa Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.** wniosła o zasądzenie od **pozwanego R. N.** kwoty 1 766,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, wraz z kosztami uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 59 – 60)

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że pozwany był zatrudniony w powodowym przedsiębiorstwie. W dniu 19 grudnia 2014 r. powodowa spółka zawarła z pozwanym umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej. W dniach 8 – 10 maja 2015 r. przeprowadzono inwentaryzację w magazynie nr 21 we W. przy ul. (...), której rozliczenie wykazało niedobór w opakowaniach. Przedmiotowym niedoborem strona powodowa obciążyła pracowników ponoszących wspólną odpowiedzialność materialną, w tym pozwanego, według procentowego zakresu odpowiedzialności wynikającego z umowy. W związku z powyższym powodowa spółka wystawiła notę księgową nr (...) z dnia 31 grudnia 2015 r. na kwotę 2 657,04 zł, z której do zapłaty pozostaje 1 766,59 zł. W dniu 17 lutego 2016 r. strony zawarły porozumienie, na mocy którego pozwany uznał zobowiązanie wobec powodowej spółki i zobowiązał się do jego zapłaty w miesięcznych ratach. Pozwany nie spłacił jednak całej należności. W dalszym ciągu do zapłaty pozostaje kwota 1 766,59 zł z tytułu noty księgowej nr (...) z dnia 31 grudnia 2015 r.

Sprawa z powyższego powództwa została zarejestrowana w repertorium tut. Sądu pod sygn. akt **X Np 94/17**.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 5 kwietnia 2017 r., wydanym w sprawie o sygn. akt X Np 94/17, Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nakazał pozwanemu R. N., żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia tego nakazu zapłacił na rzecz strony powodowej Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 1 766,59 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 497 zł tytułem zwrotu kosztów procesowych, albo aby w tymże terminie wniósł sprzeciw (k. 75)

Od wydanego w sprawie o sygn. akt X Np 94/17 nakazu zapłaty, **pozwany R. N. wniósł sprzeciw**, zaskarżając nakaz w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 80 – 90).

W uzasadnieniu pozwany zaprezentował argumentację analogiczną jak w uzasadnieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty, wydanego w sprawie o sygn. akt X Np 73/17.

Zarządzeniem przewodniczącego z dnia 26 czerwca 2017 r. sprawa o sygn. akt X Np 94/17 została **połączona do wspólnego rozpoznania** i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt X Np 73/17. Obie sprawy prowadzone były pod wspólną sygn. akt X Np 73/17 (k. 55).

Kolejnym zarządzeniem przewodniczącego z dnia 26 czerwca 2017 r. połączona sprawa o sygn. akt X Np 73/17 została wykreślona z rep. Np i wpisana do rep. P pod sygnaturą akt **X P 405/17** (k. 112).

Pozwem z dnia 30 sierpnia 2017 r. (data stempla pocztowego) strona powodowa **Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.** wniosła o zasądzenie od **pozwanego R. N.** kwoty 8 136,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, wraz z kosztami uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 262 – 263).

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że pozwany był zatrudniony w powodowym przedsiębiorstwie. W dniu 9 października 2015 r. powodowa spółka zawarła z pozwanym umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej. W dniach 15 – 17 stycznia 2016 r. przeprowadzono inwentaryzację w magazynie nr 21 we W. przy ul. (...), której rozliczenie wykazało niedobór w towarze i opakowaniach. Przedmiotowym niedoborem strona powodowa obciążyła pracowników ponoszących wspólną odpowiedzialność materialną, w tym pozwanego, według procentowego zakresu odpowiedzialności wynikającego z umowy. W związku z powyższym powodowa spółka wystawiła notę księgową nr (...) z dnia 26 lutego 2016 r. na kwotę 8 136,96 zł.

Sprawa z powyższego powództwa została zarejestrowana w repertorium tut. Sądu pod sygn. akt **X Np 253/17**.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 14 listopada 2017 r., wydanym w sprawie o sygn. akt X Np 253/17, Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nakazał pozwanemu R. N., żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia tego nakazu zapłacił na rzecz strony powodowej Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 8 136,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1 292 zł tytułem zwrotu kosztów procesowych, w tym kwotę 1 217 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, albo aby w tymże terminie wniósł sprzeciw (k. 75)

Od wydanego w sprawie o sygn. akt X Np 253/17 nakazu zapłaty, **pozwany R. N. wniósł sprzeciw**, zaskarżając nakaz w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 285 – 287).

W uzasadnieniu pozwany zaprezentował argumentację analogiczną jak w uzasadnieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty, wydanego w sprawie o sygn. akt X Np 73/17.

Zarządzeniem przewodniczącego z dnia 19 grudnia 2017 r. sprawa o sygn. akt X Np 73/17 została wykreślona z rep. Np i wpisana do rep. P pod nową sygnaturą (X P 834/17), a następnie **połączona ze sprawą** o sygn. akt X P 405/17 do wspólnego rozpoznania pod wspólną sygn. **akt X P 405/17** (k. 290).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o., z siedzibą w W.. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej strona powodowa zajmuje się przede wszystkim sprzedażą hurtową i dystrybucją produktów ogólnospożywczych.

Dowód: Informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców – stan na dzień 24.11.2016 r. (k. 9 – 10)

Pozwany R. N. został zatrudniony przez stronę powodową na podstawie zawartej w dniu 1 sierpnia 2012 r. umowy o pracę na okres próbny (do dnia 31 października 2012 r.). Pozwany został zatrudniony jako pracownik magazynu w pełnym wymiarze czasu pracy. Na podstawie dwóch kolejnych umów o pracę na czas określony (od dnia 1 listopada 2012 r. do dnia 31 października 2014 r. oraz od dnia 1 listopada 2014 r. do dnia 31 października 2019 r.) pozwany został zatrudniony na stanowisku kierownika działu przyjęć.

Z dniem 1 grudnia 2015 r. pracodawca powierzył pozwanemu stanowisko zastępcy kierownika magazynu.

Na zajmowanych stanowiskach pozwany wykonywał czynności w magazynie powodowej spółki nr 21 we W. przy ul. (...), gdzie magazynowano artykuły spożywcze. Praca na magazynie odbywała się w systemie trzymianowym.

Do zakresu obowiązków pozwanego na stanowisku pracownika magazynu należało m.in. przygotowywanie towaru zgodnie z dokumentem rozchodowym, przyjmowanie towarów, opakowań i palet, zgłaszanie przypadków uszkodzenia lub zniszczenia asortymentu, zgłaszanie nadwyżek i niedoborów czy właściwe składowanie i przechowywanie towarów.

Do zakresu obowiązków pozwanego na stanowisku zastępcy kierownika magazynu należało m.in. organizowanie i koordynowanie pracy podległego zespołu, zapewnienie ciągłości pracy, kontrola nad płynnością i poprawnością przyjęcia towaru oraz nad terminową i zgodną realizacją zamówień, przygotowanie inwentaryzacji i czynny udział w jej prowadzeniu, rzetelne i bieżące wypełnianie dokumentacji magazynowej.

Stosunek pracy między stronami rozwiązał się z dniem 17 maja 2016 r. na skutek złożonego przez stronę powodową oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika (art. 52 § 1 pkt 1 k.p.).

Dowód: Dokumenty zgromadzone w aktach osobowych pozwanego (w załączeniu do akt sprawy), w szczególności:

- umowa o pracę na okres próbny z dnia 01.08.2012 r.;
- umowa o pracę na czas określony z dnia 24.10.2012 r.;
- umowa o pracę na czas określony z dnia 16.10.2014 r.;
- porozumienie zmieniające warunki umowy o pracę z dnia 01.12.2015 r.;
- zakres obowiązków i odpowiedzialności pracownika magazynu;
- zakres obowiązków i odpowiedzialności zastępcy kierownika magazynu;
- świadectwo pracy z dnia 16.05.2016 r.

Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

Magazyn nr (...) zlokalizowany był na terenie parku logistycznego. Obszar parku był ogrodzony. Oprócz magazynu strony powodowej, na terenie parku swoje siedziby miały inne firmy, m.in. firma kurierska. Tereny zajmowane w obrębie parku logistycznego przez poszczególne firmy nie były od siebie w żaden sposób oddzielone ani ogrodzone.

Przy bramie wjazdowej na teren parku logistycznego znajdowała się stróżówka, jednakże samochody wjeżdżające i wyjeżdżające z terenu parku, zarówno samochody osobowe jak i dostawcze, nie były sprawdzane przez osobę dyżurującą. Wjazd na teren parku blokowany był przez szlaban, który przez większość czasu pozostawał podniesiony. Gdy szlaban był opuszczony, wystarczyło zwrócić się do stróża, który unosił szlaban bez ustalania tożsamości osoby wjeżdżającej ani bez kontroli pojazdu. Stróż nie legitymował także osób wchodzących na teren parku logistycznego.

Na teren magazynu 21 prowadziły dwa wejścia: wejście główne oraz wejście od strony biur. Drzwi od magazynu pozostawały zazwyczaj otwarte. Nikt nie pilnował wejść do magazynu. W maju 2015 r. strona powodowa wprowadziła

elektroniczne zabezpieczenie drzwi wejściowych ze strony biura, polegające na tym, że drzwi można było otworzyć jedynie za pomocą indywidualnej karty elektronicznej. Takie rozwiązanie funkcjonowało jednak bardzo krótko, bowiem pracodawca wycofał karty elektroniczne, a drzwi przez większość czasu obowiązywania kart dostępu i tak pozostawały zablokowane przed zamknięciem za pomocą drewnianego kołka.

Ponadto dostęp do magazynu był możliwy poprzez rampy magazynowe, których było ok. 8-10, i które przez większość czasu pozostawały otwarte.

Hala magazynowa objęta była systemem telewizji przemysłowej o niskiej jakości obrazu.

Strona powodowa nie zatrudniała pracowników ochrony do pracy na obszarze magazynu nr 21. Do magazynu miały swobodny dostęp osoby trzecie.

Magazyn nr (...) to magazyn wysokiego składu. W magazynie nr 21 składowane były m.in. produkty spożywcze oraz alkohol, a także opakowania (butelki, skrzynki na butelki, palety drewniane). Opakowania składowane były także na zewnątrz, poza magazynem. Artykuły spożywcze znajdujące się w magazynie często ulegały przeterminowaniu oraz zniszczeniu z uwagi na panujący na magazynie nieporządek, związany z nadmiarem składowanych produktów i brakiem wystarczającej ilości miejsca. Opakowania składowane na zewnątrz ulegały częstemu zniszczeniu, m.in. z uwagi na brak ich zabezpieczenia przed czynnikami atmosferycznymi oraz przed dostępem ze strony osób trzecich.

W magazynie obowiązywał system wagowy, jednak część towaru nie była w ogóle zważona, co pracownicy niejednokrotnie zgłaszali kierownictwu. Niejednokrotnie zdarzało się, że system wagowy był niesprawny. Pracownicy musieli układać towar bez jego uprzedniego zważenia.

Dowód: Dokumentacja fotograficzna (płyta CD – k.38, k. 45 – 47)

Zeznania świadka M. S. (1) (k. 361, 362; płyta CD)

Zeznania świadka D. S. (1) (k. 446v, 447; płyta CD)

Zeznania świadka M. M. (k. 447; płyta CD)

Zeznania świadka Ł. M. (k. 447v, 448; płyta CD)

Zeznania świadka M. N. (k. 448; płyta CD)

Zeznania świadka A. K. (k. 448v, 449; płyta CD)

Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

Częściowo zeznania świadka A. S. (1) (k. 440 – 441)

Częściowo zeznania świadka A. G. (k. 443)

Częściowo zeznania świadka E. W. (k. 492 – 495; płyta CD)

Pracę na terenie magazynu nr 21 oprócz pracowników magazynu wykonywali także kierowcy, personel sprząający, pracownicy biurowi, przedstawiciele handlowi oraz osoby zatrudniane w oparciu o umowy cywilnoprawne, z którymi strona powodowa nie zawierała umów o wspólnej odpowiedzialności materialnej za mienie powierzone. Osoby te poruszały się po magazynie swobodnie, bez nadzoru. Przed inwentaryzacją do magazynu nr 21 ściągane były osoby z innych działów, w tym z R.. Osoby te także nie były stronami umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej.

Usługę w oparciu o umowę zlecenia na rzecz powodowej spółki wykonywali m.in.:

- D. L. (w okresie od dnia 15 czerwca 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r.);

- S. P. (1) (w okresie od dnia 12 stycznia 2015 r. do dnia 30 stycznia 2015 r.);
- M. S. (2) (w okresie od dnia 10 marca 2015 r. do dnia 31 stycznia 2016 r.);
- M. T. (1) (w okresie od dnia 10 marca 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r.);
- M. P. (1) (w okresie od dnia 9 marca 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r.);
- M. P. (2) (w okresie od dnia 26 maja 2015 r. do dnia 13 września 2015 r.);
- K. B. (1) (w okresie od dnia 21 maja 2015 r. do dnia 31 maja 2015 r.);
- A. D. (w okresie od dnia 26 maja 2015 r. do dnia 19 lipca 2015 r.);
- K. B. (2) (w okresie od dnia 8 czerwca 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r.);
- R. C. (1) (w okresie od dnia 1 czerwca 2015 r. do dnia 18 stycznia 2016 r.);
- R. P. (w okresie od dnia 8 czerwca 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r.);
- J. J. (w okresie od dnia 15 czerwca 2015 r. do dnia 29 czerwca 2015 r. oraz od dnia 27 września 2015 r. do dnia 30 września 2015 r.);
- M. B. (w okresie od dnia 22 czerwca 2015 r. do dnia 24 lipca 2015 r.);
- M. P. (3) (w okresie od dnia 15 czerwca 2015 r. do dnia 29 lutego 2016 r.);
- M. T. (2) (w okresie od dnia 10 czerwca 2015 r. do dnia 18 czerwca 2015 r. oraz od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 13 lipca 2015 r.);
- R. S. (w okresie od dnia 8 czerwca 2015 r. do dnia 9 czerwca 2015 r.);
- S. B. (w okresie od dnia 8 czerwca 2015 r. do dnia 22 czerwca 2015 r.);
- D. S. (2) (w okresie od dnia 6 lipca 2015 r. do dnia 13 września 2015 r.);
- K. R. (w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 13 września 2015 r.);
- S. P. (2) (w okresie od dnia 1 sierpnia 2015 r. do dnia 14 października 2015 r.)

Towar do wydania przygotowywany był na paletach przez pracowników magazynu, przy czym kierowcy samodzielnie zabezpieczali towar ułożony na paletach folią i taśmami spinającymi. W tym czasie pracownicy magazynu zajmowali się już kompletowaniem kolejnego zamówienia. Zdarzało się, że osoby zatrudnione jako kierowcy myliły palety z towarem, przez co towar trafiał do innego miejsca niż docelowe. Kierowcy niejednokrotnie wchodzili na teren magazynu pomiędzy alejki, gdzie składowany był towar, a także przekładali towar z przygotowanej przez pracownika magazynu palety na inną paletę. Samochody nie były plombowane, ponieważ kierowcy wozili towar do różnych placówek.

Magazynierzy zwracali kierownictwu uwagę, że ze względu na niedostateczne zabezpieczenie magazynu, a przy tym sposób wydawania i odbioru towaru, także kierowcy powinni odpowiadać finansowo. Na zgłaszane zastrzeżenia kierownicy nie reagowali, wskazując przy tym, że kierowcy grożą, że zwolnią się z pracy.

Rotacja pracowników zatrudnianych przez stronę powodową w magazynie nr 21 była bardzo duża. Pracownicy zwalniali się, a na ich miejsce strona powodowa zatrudniała kolejne osoby. Zakończenie stosunku pracy z pracownikami nie wiązało się z przeprowadzeniem przez stronę powodową inwentaryzacji. Inwentaryzacja nie była

także przeprowadzana przy przyjęciu nowych pracowników do pracy. Z nowozatrudnionymi pracownikami strona powodowa nie podpisywała umów o wspólnej odpowiedzialności za mienie powierzone. Związani umowami o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracownicy strony powodowej podpisywali jedynie oświadczenia, że wyrażają zgodę na zatrudnienie nowych pracowników mimo braku związania ich odpowiedzialnością materialną. Przedkładane pracownikom magazynowym do podpisu dokumenty z przedmiotowym oświadczeniem bardzo często zawierały nazwiska tylko kilku spośród nowoprzyjmowanych pracowników (po złożeniu przez pracowników magazynu podpisów strona powodowa dopisywała na dokumencie kolejnych pracowników) bądź podpisywane były in blanco.

Pracownicy objęci wspólną odpowiedzialnością materialną nigdy nie składali oświadczeń o wyrażeniu zgody na wykonywanie na terenie magazynu pracy przez kierowców, personel sprzątający, pracowników biurowych, przedstawicieli handlowych.

Z uwagi na ilość obowiązków pracowników magazynu, nie było fizycznie możliwe nadzorowanie poruszających się po terenie magazynu osób, które nie były związane umowami o wspólnej odpowiedzialności materialnej. Pracownicy magazynu, w tym osoby zajmujące stanowiska kierownicze, nie miały możliwości weryfikacji, czy dana osoba poruszająca się po magazynie jest objęta zgodą pracowników na wykonywanie czynności bez odpowiedzialności materialnej.

Rotacja pracowników miała miejsce również wśród osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych.

W okresie od dnia 19 grudnia 2014 r. do dnia 7 maja 2015 r. strona powodowa zatrudniała 44 pracowników magazynu.

W okresie od dnia 8 maja 2015 r. do dnia 8 października 2015 r. strona powodowa zatrudniała 42 pracowników magazynowych.

Dowód: Zaświadczenie z dnia 23.01.2017 r. (k. 44)

Zgoda pracowników wspólnie odpowiedzialnych materialnie na wykonywanie pracy lub innych czynności w miejscu powierzenia mienia przez inne osoby (k. 92 – 96, 210, 333, 334)

Zestawienie pracowników zatrudnionych w oparciu o umowy zlecenia (k. 150, 213)

Pracownicy pracujący w okresie od 19.12.2014 r. do 07.05.2015 r. (k. 151 – 154)

Dokumentacja pracownicza (k. 155 – 185, 214 – 225)

Pracownicy pracujący w okresie od 08.05.2015 r. do 08.10.2015 r. (k. 211 – 212)

Zeznania świadka M. S. (1) (k. 361, 362; płyta CD)

Zeznania świadka D. S. (1) (k. 446v, 447; płyta CD)

Zeznania świadka M. M. (k. 447; płyta CD)

Zeznania świadka Ł. M. (k. 447v, 448; płyta CD)

Zeznania świadka M. N. (k. 448; płyta CD)

Zeznania świadka A. K. (k. 448v, 449; płyta CD)

Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

Częściowo zeznania świadka A. S. (1) (k. 440 – 441)

Częściowo zeznania świadka R. C. (2) (k. 442)

W dniu 19 grudnia 2014 r. pozwany oraz 40 innych pracowników zawarło z powodową spółką umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone, znajdujące się w magazynie nr 21, położonym przy ul. (...). W oparciu o powyższą umowę, pozwany miał ponosić odpowiedzialność za ewentualne niedobory i szkodę powstałe w mieniu jej powierzonym w stosunku procentowym wynoszącym 2,97 % całości szkody.

W umowie wskazano m.in., że łączne powierzenie mienia obejmuje przeprowadzenie inwentaryzacji zdawczo – odbiorczej według stanu na dzień 19 grudnia 2014 r. z udziałem wszystkich osób podejmujących się wspólnej odpowiedzialności materialnej, wymienionych w § 3 umowy oraz podpisanie umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej przez wszystkie osoby podejmujące tę odpowiedzialność, wymienione w § 3. Umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej podpisało 39 z 41 pracowników wymienionych w § 3. Przy miejscach na podpis dwóch pracowników zamiast podpisów wskazano „chorobowe”.

Jednocześnie w treści umowy ustalono, że za szkody będzie się uważać niedobór towarów, wartość towarów przeterminowanych jak i wszelkie inne straty wyliczone na podstawie ksiąg rachunkowych spółki albo odpowiednich dokumentów sporządzonych przez właściwe organy ustalające szkody.

Inwentaryzacja została zakończona już po podpisaniu przez pracowników umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej (w dniach 19 – 20 grudnia 2014 r.), a spis opakowań z natury – w dniu 21 grudnia 2014 r. W skład Komisji Inwentaryzacyjnej weszli E. W. (przewodnicząca) oraz M. S. (3), A. B. i D. S. (3) (członkowie).

W dniu 20 grudnia 2014 r. pozwany wraz z innymi pracownikami złożył podpis pod oświadczeniem, że nie wnosi zastrzeżeń do pracy Komisji Inwentaryzacyjnej w dniach 19 – 20 grudnia 2014 r.

Dowód: Umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej z dnia 19.12.2014 r. (k. 67 – 68)

Spis z natury opakowań na dzień 21.12.2014 r. (k. 101, 135, 136)

Różnice ze spisu z natury opakowań na dzień 21.12.2014 r. (k. 102, 103, 133, 134)

Zarządzenie nr (...) z dnia 15.12.2014 r. (k. 124 – 126)

Oświadczenie z dn. 20.12.2014 r. (k. 127, 128)

Różnice ze spisu z natury na dzień 21.12.2014 r. (k. 129, 130)

Spis z natury na dzień 21.12.2014 r. (k. 131, 132)

Zeznania świadka M. S. (1) (k. 361, 362; płyta CD)

Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

W dniu 8 maja 2015 r. pozwany oraz 33 innych pracowników zawarło z powodową spółką kolejną umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone, znajdujące się w magazynie nr 21, położonym przy ul. (...). W umowie wskazano m.in., że łączne powierzenie mienia obejmuje przeprowadzenie inwentaryzacji zdawczo – odbiorczej według stanu na dzień 8 maja 2015 r. z udziałem wszystkich osób podejmujących się wspólnej odpowiedzialności materialnej, wymienionych w § 3 umowy oraz podpisanie umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej przez wszystkie osoby podejmujące tę odpowiedzialność, wymienione w § 3. W oparciu o powyższą umowę, pozwany miał ponosić odpowiedzialność za ewentualne niedobory i szkodę powstałe w mieniu jej powierzonym w stosunku procentowym wynoszącym 3,30 % całości szkody. Umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej podpisało 33 z 34 pracowników wymienionych w § 3.

Dowód: Umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej z dnia 08.05.2015 r. (k. 12 – 13)

Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

W dniach 8 – 10 maja 2015 r. w magazynie nr 21 przeprowadzono inwentaryzację.

W wyniku inwentaryzacji stwierdzono:

1. stan opakowań przed inwentaryzacją 421 875, 57 zł,
2. stan opakowań po inwentaryzacji 327 192, 89 zł,
3. niedobór – 94 682, 68 zł,
4. korekta niedoboru 5 220, 00 zł,
5. niedobór po korekcie 89 462,68 zł.

W wyniku inwentaryzacji stwierdzono także:

1. stan kartotekowy towarów w cenach zakupu: 8 295 221,21 zł;
2. stan towarów wg wpisu z natury: 8 277 377,24 zł;
3. różnica – niedobór w towarze, przeszacowanie Nr (...): - 17 843,97 zł;
4. ubytki naturalne (0,02 %) + 5 607,04 zł;
5. niedobór do rozliczenia: - 12 236,93 zł.

W skład Komisji Inwentaryzacyjnej weszli: A. S. (1) (przewodniczący) oraz D. S. (3) i I. M. (członkowie).

W dniu 10 maja 2015 r. pozwany wraz z innymi pracownikami złożył podpis pod oświadczeniem, że nie wnosi zastrzeżeń do pracy Komisji Inwentaryzacyjnej w dniach 8 – 10 maja 2015 r.

W dniu 31 grudnia 2015 r. strona powodowa wystawiła notę księgową nr (...), na mocy której obciążyła pozwanego kwotą 2 657,04 zł z tytułu umowy o odpowiedzialności materialnej z dnia 19 grudnia 2014 r., dotyczącej inwentaryzacji opakowań, przeprowadzonej w magazynie nr 21 w dniach 8 – 10 maja 2015 r.

Umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej z dnia 8 maja 2015 r. została przedstawiona pracownikom do podpisu wówczas, gdy nie znali oni jeszcze wyników inwentaryzacji, bowiem ta była w toku.

Dowód: Rozliczenie inwentaryzacji (częściowe) magazynu nr 21 wg stanu na dzień 08.05.2015 r. z dnia 12.08.2015 r. (k. 48, 107)

Spis z natury na dzień 09.05.2015 r. (k. 104)

Arkusze spisu z natury sporządzony w dniach od 09.05. (...) do 10.05.2015 r. (k. 105, 147)

Różnice ze spisu z natury na dzień 09.05.2015 r. (k. 106)

Zarządzenie nr (...) z dnia 04.05.2015 r. (k. 137 – 140)

Oświadczenie z dnia 10.05.2015 r. (k. 141, 142)

Różnice ze spisu z natury na dzień 10.05.2015 r. (k. 143 , 144)

Spis z natury na dzień 10.05.2015 r. (k. 145, 146)

Różnice ze spisu z natury na dzień 09.05.2015 r. – opakowania (k. 148)

Spis z natury na dzień 09.05.2015 r. – opakowania (k. 149)

Zeznania świadka M. S. (1) (k. 361, 362; płyta CD)

Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

W dniu 9 października 2015 r. pozwany wraz z 36 innymi pracownikami zawarł z pracodawcą kolejną umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone, znajdujące się w magazynie położonym przy ul. (...). Zgodnie z tą umową, pozwany miał ponosić odpowiedzialność za ewentualne niedobory i szkodę powstałą w mieniu mu powierzonym w stosunku procentowym wynoszącym 2,78% całości szkody.

Dowód: Umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej z dnia 09.10.2015 r. (k. 271 – 272)

Zeznania świadka M. S. (1) (k. 361, 362; płyta CD)

W dniach 9 – 11 października 2015 r. w magazynie nr 21 przeprowadzono kolejną inwentaryzację. Inwentaryzacja polegała na spisie towarów znajdujących się w magazynie, w sposób elektroniczny.

W wyniku inwentaryzacji stwierdzono:

1. stan kartotekowy towarów w cenach zakupu 7 822 699,02 zł,
2. stan towarów według spisu z natury 7 728 509,01 zł,
3. różnica – niedobór w towarze, przeszacowanie Nr (...): - 94 190,01 zł,
4. ubytki naturalne (0.02%) + 6 534,11 zł,
5. niedobór do rozliczenia – 87 655, 90 zł.

W skład Komisji Inwentaryzacyjnej weszli: A. G. (przewodniczący) oraz A. S. (2) i S. M. (członkowie).

Umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej z dnia 9 października 2015 r. została przedstawiona pracownikom do podpisu wówczas, gdy nie znali oni jeszcze wyników inwentaryzacji.

W dniu 11 października 2015 r. pozwany wraz z innymi pracownikami złożył podpis pod oświadczeniem, że nie wnosi zastrzeżeń do pracy Komisji Inwentaryzacyjnej w dniach 9 – 11 października 2015 r.

Z tytułu powstałego niedoboru strona powodowa wystawiła w dniu 30 grudnia 2015 r. notę księgową nr (...), obciążając pozwanego kwotą 2 892,64 zł.

Dowód: Rozliczenie inwentaryzacji (częściowe) magazynu nr 21 wg stanu na dzień 09-11.10.2015 r. z dnia 16.12.2015 r. (k. 14, 49)

Nota księgową nr (...) z dnia 30.12.2015 r. (k. 15)

Spis z natury opakowań na dzień 10.10.2015 r. (k. 40, 41, 330 – 332)

Spis z natury towarów na dzień 10.10.2015 r. (k. 42, 43, 50, 51)

Różnice ze spisu z natury na dzień 11.10.2015 r. (k. 52, 53, 205, 206)

Zarządzenie nr (...) z dnia 07.10.2015 r. (k. 201 – 203, 324, 325)

Oświadczenie z dnia 11.10.2015 r. (k. 204, 326)

Spis z natury na dzień 11.10.2015 r. (k. 207 – 209, 327 – 329)

Zeznania świadka M. S. (1) (k. 361, 362; płyta CD)

Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

Częściowo zeznania świadka A. G. (k. 443)

W dniach 15 – 17 stycznia 2016 r. w magazynie nr 21 przeprowadzono kolejną inwentaryzację.

W wyniku inwentaryzacji stwierdzono w zakresie ilości towarów:

1. stan kartotekowy towarów w cenach zakupu 6 734 035, 91 zł,
2. stan towarów według spisu z natury 6 534 905,70 zł,
3. różnica – niedobór w towarze - 199 130,21 zł,
4. ubytki naturalne 12.10.2015 – 15.01.2016 (0.02%) + 3 671, 53 zł,
5. niedobór do rozliczenia – 195 458,68 zł.

W zakresie ilości opakowań stwierdzono:

1. stan opakowań przed inwentaryzacją 315 291,13 zł,
2. stan opakowań po inwentaryzacji 218 053,43 zł.
3. niedobór do rozliczenia – 97 237, 70 zł.
4. łączny niedobór w towarze i opakowaniach do rozliczenia – 292 696, 38 zł.

W skład Komisji Inwentaryzacyjnej weszli: E. W. (przewodnicząca) oraz D. S. (3), J. W., M. S. (4), A. S. (2) i S. M. (członkowie).

Pozwany wraz z innymi pracownikami złożył podpis pod oświadczeniem, że nie wnosi zastrzeżeń do pracy Komisji Inwentaryzacyjnej w dniach 15 – 17 stycznia 2016 r.

W dniu 26 lutego 2016 r. strona powodowa wystawiła powodowi notę księgową nr (...) na kwotę 8 136, 96 zł z tytułu umowy o odpowiedzialności materialnej z dnia 9 października 2015 r., w związku z inwentaryzacją przeprowadzoną w dniach 15 – 17 stycznia 2016 r.

Dowód: Rozliczenie inwentaryzacji (częściowe) magazynu nr 21 wg stanu na dzień 15.01.2016 r. z dnia 22.02.2016 r. (k. 273)

Nota księgową nr (...) z dnia 26.02.2016 r. (k. 274)

Zarządzenie nr (...) z dnia 11.01.2016 r. (k. 311 – 313)

Oświadczenie (k. 314, 315)

Spis z natury na dzień 17.01.2016 r. (k. 316 – 318)

Różnice ze spisu z natury na dzień 17.01.2016 r. (k. 319, 320)

Spis z natury na dzień 17.01.2016 r. – opakowania (k. 321, 322)

Różnice ze spisu z natury na dzień 17.01.2016 r. – opakowania (k. 323)

Stany magazynowe ewidencjonowane były za pomocą programu komputerowego, który obejmował wszystkie magazyny strony powodowej. Możliwe było przesuwanie towarów między magazynami w systemie komputerowym, bez fizycznego przesunięcia towarów pomiędzy poszczególnymi magazynami.

Dowód: Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

Zgodnie z instrukcją dotyczącą sporządzania inwentaryzacji w magazynie wysokiego składu w pierwszej kolejności Dział Kontroli otrzymuje zarządzenie o przeprowadzeniu inwentaryzacji, w którym jest informacja o dacie inwentaryzacji i wyborze przewodniczącego. Po zamknięciu systemu komputerowego T. i zablokowaniu systemu (tak aby niemożliwe było na czas inwentaryzacji dokonywanie przesunięć stanów magazynowych) komisja przystępuje do inwentaryzacji – odbywać się to powinno za pomocą skanowania kodów kreskowych, które z kolei przekazują dane do serwera i tam są gromadzone. Spis opakowań odbywa się za pomocą arkuszy spisowych.

Instrukcja przeprowadzania inwentaryzacji nie była ściśle przestrzegana w toku inwentaryzacji odbywających się w okresie od dnia 8 do 10 maja 2015 r., od dnia 9 do 11 października 2015 r. oraz od dnia 15 do 17 stycznia 2016 r. W czasie inwentaryzacji magazyn był zamknięty i nie obsługiwał klientów, niemniej większa część towaru zalegała nierozłożona wokół budynku, bądź w takich miejscach, że trudno się było do niego dostać. Samo liczenie palet następowało w różny sposób – w zależności od pracownika, co do zasady zaś „na oko”, bowiem do większości palet brak było dostępu, a część palet była przysłonięta innym towarem i przez to niewidoczna. Pracownicy z uwagi na brak szkoleń nie potrafili rozpoznawać rodzaju palet.

Spis towarów odbywał się w trybie trzymianowym poprzez tzw. komisje spisowe. Każda komisja spisowa przydzielana była do liczenia towarów w innej alejce magazynu.

Niezależnie od etapu inwentaryzacji, musiała ona zostać zakończona w niedzielę o godzinie 22:00 (przy czym rozpoczynała się w piątek), ponieważ pracownicy rozpoczynający pracę w niedzielę wieczorem przygotowywali towar do dostarczenia do poszczególnych placówek.

Zdarzało się, że w czasie inwentaryzacji do pracowników podchodziły osoby dokonujące spisu i zobowiązywały do podpisania umowy o odpowiedzialności materialnej, chociaż pracownicy nie znali ostatecznych wyników inwentaryzacji.

Po zakończeniu liczenia towarów pracownicy magazynowi byli odsyłani do domów. W tym czasie Komisja Inwentaryzacyjna wprowadzała do systemu komputerowego dane inwentaryzacyjne. Pracownikom magazynowym przedstawiano do podpisu jedynie ostatnią stronę dokumentów inwentaryzacyjnych. Nie posiadali oni dostępu do szczegółowych danych odnośnie stanów magazynowych, w tym do spisów z natury. Dokumenty dotyczące braku zastrzeżeń pracowników do wyników inwentaryzacji podpisywane były w trakcie inwentaryzacji. Pracownicy nie mieli możliwości weryfikacji wyników inwentaryzacji.

Towar zniszczony i przeterminowany był liczony w trakcie inwentaryzacji jako brak, którym obciążano pracowników.

Wyniki inwentaryzacji były podawane pracownikom na tydzień, a czasem nawet na miesiąc po zakończeniu inwentaryzacji.

Dowód: Zeznania świadka M. S. (1) (k. 361, 362; płyta CD)

Częściowo zeznania świadka A. S. (1) (k. 440 – 441)

Zeznania świadka D. S. (1) (k. 446v, 447; płyta CD)

Zeznania świadka M. M. (k. 447; płyta CD)

Zeznania świadka M. N. (k. 448; płyta CD)

Zeznania świadka A. K. (k. 448v, 449; płyta CD)

Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

Częściowo zeznania świadka E. W. (k. 492 – 495; płyta CD)

W dniu 17 lutego 2016 r. pracodawca poinformował pozwanego, że warunkiem jego dalszego zatrudnienia jest podpisanie oświadczenia o uznaniu długu, wynikającego z wystawionych not księgowych. Pozwany otrzymał informację, że jeżeli podpisze porozumienie, będzie zobowiązany do zapłaty tylko połowy kwoty, pod warunkiem, że dwie kolejne inwentaryzacje okażą się prawidłowe. Odmowa podpisania porozumienia miała skutkować dyscyplinarnym zwolnieniem z pracy oraz natychmiastową wymagalnością długu.

W dniu 17 lutego 2016 r. pozwany podpisał porozumienie, w którym oświadczył, że uznaje zadłużenie wobec pracodawcy w łącznej wysokości 9 380,90 zł, w tym:

- kwotę 2 892,64 zł z tytułu noty księgowej nr (...) z dnia 30 grudnia 2015 r.,

- kwotę 3 831,22 zł z tytułu noty księgowej nr (...) z dnia 30 grudnia 2015 r.,

- kwotę 2 657,04 zł z tytułu noty księgowej nr (...) z dnia 31 grudnia 2015 r.

W porozumieniu ustalono, że pracownik zobowiązuje się do spłaty łącznej kwoty 4 690,45 zł w miesięcznych ratach o wysokości ustalonej w porozumieniu, zaś pracodawca nie będzie dochodził od pracownika spełnienia pozostałej części świadczenia, pod warunkiem, że: pracownik nie będzie pozostawał w opóźnieniu z zapłatą którejkolwiek z rat oraz w dwóch kolejnych okresach inwentaryzacyjnych następujących po dniu 17 stycznia 2016 r. rozliczenie każdej z inwentaryzacji przeprowadzonych w magazynie nr 21 wykaże niedobór w towarach i opakowaniach nie wyższy niż mieszczący się w granicach obowiązującego u pracodawcy poziomu ubytków niezawinionych oraz dodatkowo niedobór w towarach i opakowaniach nie przekroczy 0,04 % obrotu netto z danego okresu inwentaryzacyjnego. Pracownik wyraził zgodę na potrącenia z wynagrodzenia za pracę każdej z miesięcznych rat.

Porozumienie było zawierane także z innymi pracownikami odpowiedzialnymi materialnie.

Dowód: Porozumienie z dnia 17.02.2016 r. (k. 16)

Zeznania świadka M. S. (1) (k. 361, 362; płyta CD)

Zeznania świadka D. S. (1) (k. 446v, 447; płyta CD)

Zeznania świadka M. M. (k. 447; płyta CD)

Wyjaśnienia pozwanego (k. 449; płyta CD)

Strona powodowa wzywała pozwanego do zapłaty kwoty 8 136,96 zł wezwaniem z dnia 19 września 2016 r.

Strona powodowa wносиła o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej w sprawie o zapłatę na rzecz powodowej spółki kwoty 8 490,45 zł oraz kwoty 8 136,96 zł tytułem odszkodowania za niedobór w mieniu powierzonym. Do zawarcia ugody nie doszło z uwagi na uznanie przez pozwanego roszczeń strony powodowej za bezpodstawne i bezprawne.

Dowód: Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej z dnia 10.10.2016 r. (k. 17 – 18)

Wniosek o zawiązanie do próby ugodowej z dnia 19.09.2016 r. (k. 276)

Wezwanie do zapłaty z dnia 19.09.2016 r. (k. 277, 278)

Dokumenty zgromadzone w aktach tut. Sądu o sygn. X Po 111/16 (w załączeniu do akt sprawy)

Średnie miesięczne wynagrodzenie pozwanego wynosiło 3 611,33 zł brutto (2 587,42 zł netto).

Dowód: Zaświadczenie o dochodach z dnia 16.08.2017 r. (k. 226)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwa w połączonych do wspólnego rozpoznania sprawach podlegały oddaleniu w całości.

W niniejszym postępowaniu strona powodowa Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. domagała się zasądzenia od pozwanego R. N. na jej rzecz następujących kwot: 2 657,04 zł tytułem odszkodowania za szkodę w mieniu powierzonym w związku z inwentaryzacją w dniach 8 – 10 maja 2015 r., 2 892,64 zł tytułem odszkodowania za szkodę w mieniu powierzonym w związku z inwentaryzacją w dniach 9 – 11 października 2015 r. oraz 8 136,96 zł tytułem odszkodowania za szkodę w mieniu powierzonym w związku z inwentaryzacją w dniach 15 – 17 stycznia 2016 r., wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Pozwany R. N. domagał się oddalenia powództw, zarzucając w szczególności, iż strona powodowa nie zapewniła wymaganych prawem warunków umożliwiających należyte wykonanie umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej i zabezpieczenie powierzonego mienia.

Na wstępie należy wskazać, iż materialna odpowiedzialność pracownicza została uregulowana kompleksowo w Dziale V Kodeksu pracy. Zakres odpowiedzialności może różnić się w zależności od okoliczności. Pracownik może odpowiadać w pełni, w sposób ograniczony lub wynikający z umowy.

W Rozdziale I Działu piątego Kodeksu pracy znalazły się unormowania dotyczące odpowiedzialności pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy wskutek zawinionego niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych. Przysługujące w takim wypadku odszkodowanie nie może przewyższać kwoty trzymiesięcznego wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w dniu wyrządzenia szkody (z wyjątkiem umyślnego wyrządzenia szkody, którą pracownik obowiązany jest naprawić w pełnej wysokości).

W Dziale piątym w Rozdziale II k.p., uregulowano drugi rodzaj odpowiedzialności materialnej pracownika za szkodę wyrządzoną w mieniu pracodawcy. Chodzi o mienie, które pracodawca powierzył pracownikowi z obowiązkiem zwrotu albo wyliczenia się (tzw. reżim szczególny). Reguły tej odpowiedzialności zostały ukształtowane w sposób surowszy niż odpowiedzialności na zasadach ogólnych. Wynika to z tego, że w przypadku powierzenia mienia na pracowniku ciąży, poza powszechnymi obowiązkami wynikającymi ze stosunku pracy, obowiązek szczególny, jakim jest sprawowanie pieczy nad mieniem powierzonym. Odpowiedzialność za szkodę w mieniu powierzonym oznacza, że pracownik odpowiada nie tylko w granicach rzeczywistej straty pracodawcy, ale również za utracone korzyści, oraz że jego odszkodowanie nie ogranicza się do kwoty 3 – krotności miesięcznego wynagrodzenia.

Zgodnie z przepisem art. 124 § 1 k.p. pracownik, któremu powierzono z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się: 1) pieniądze, papiery wartościowe lub kosztowności, 2) narzędzia i instrumenty lub podobne przedmioty, a także środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze – odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstałą w tym mieniu.

Pracownik odpowiada w pełnej wysokości również za szkodę w mieniu innym niż wymienione w § 1, powierzonym mu z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się (art. 124 § 2 k.p.).

Z odpowiedzialności określonej w § 1 i 2 pracownik może się uwolnić, jeżeli wykaże, że szkoda powstała z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia (art. 124 § 3 k.p.). Podobnie pracownik nie ponosi odpowiedzialności za szkodę w takim zakresie, w jakim pracodawca lub inna osoba przyczynili się do jej powstania lub zwiększenia (art. 117 § 1 k.p. w zw. z art. 127 k.p.).

Jak wynika z brzmienia art. 125 § 1 k.p., na zasadach określonych w art. 124 k.p. pracownicy mogą przyjąć wspólną odpowiedzialność materialną za mienie powierzone im łącznie z obowiązkiem wyliczenia się, przy czym podstawą łącznego powierzenia mienia jest umowa o współodpowiedzialności materialnej, zawarta na piśmie przez pracowników z pracodawcą.

Pracownicy ponoszący wspólną odpowiedzialność materialną odpowiadają w częściach określonych w umowie. Jednakże w razie ustalenia, że szkoda w całości lub w części została spowodowana przez niektórych pracowników, za całość szkody lub za stosowną jej część odpowiadają tylko sprawcy szkody (art. 125 § 2 k.p.).

Powołane przepisy regulują szczególny rodzaj odpowiedzialności pracownika za mienie powierzone z obowiązkiem wyliczenia się, która różni się od odpowiedzialności uregulowanej w art. 124 k.p. tym, że dotyczy co najmniej dwóch pracowników. Jej szczegółowe zasady określa przy tym rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 1974 r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie (t.j. Dz. U. z 1996 r., Nr 143, poz. 663), którego przepisy – zgodnie z § 1 – stosuje w się w przypadkach łącznego powierzenia pracownikom mienia, z obowiązkiem wyliczenia się, w zakładzie pracy lub w wydzielonej jego części, w której odbywa się sprzedaż, produkcja lub świadczenie usług albo przechowuje się mienie stanowiące przedmiot powierzenia i oddzielnego rozliczania, zwanym dalej „miejscem powierzenia mienia”.

Zgodnie z § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia pracownicy, o których mowa w § 1, mogą przyjąć na podstawie pisemnej umowy zawartej z pracodawcą wspólną odpowiedzialność materialną za szkody spowodowane powstaniem niedoboru w powierzonym im łącznie mieniu, jeżeli liczba pracowników w miejscu powierzenia mienia, poza wymienionymi w § 4 ust. 1, nie przekracza: przy pracy na jedną zmianę - 8 osób, przy pracy na dwie zmiany - 12 osób, przy pracy na trzy zmiany - 16 osób, przy czym – stosownie do § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia – w zakładach usługowych, w zakładach żywienia zbiorowego oraz w sklepach samoobsługowych i preselekcyjnych pracownicy, poza wymienionymi w § 4 ust. 1, mogą przyjąć wspólną odpowiedzialność materialną, jeżeli ich liczba w miejscu powierzenia mienia nie przekracza 24 osób na jedną zmianę.

Jak wynika z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego, strona powodowa prowadzi działalność gospodarczą, w ramach której zajmuje się m.in. sprzedażą hurtową i dystrybucją produktów spożywczych, przy czym w zakresie ww. działalności posiada m.in. magazyn nr 21, położony we W. przy ul. (...), w którym składowane są towary, które następnie są pobierane przez kierowców celem dostarczenia do klientów, a w którym to magazynie pracę wykonywał pozwany. Co równie istotne praca w ww. magazynie wykonywana była w systemie trzyzmianowym, przy czym liczba pracowników w miejscu powierzenia mienia przekraczała – co wynika wszak z samej treści umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za mienie powierzone z dnia 9 października 2015r. – 16 osób, skoro ww. umowa zawarta została z 37 pracownikami (łącznie z pozwanym).

W ocenie Sądu w stanie faktycznym niniejszej sprawy brak było podstaw, aby magazyn strony powodowej można było zakwalifikować jako zakład usługowy w rozumieniu § 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia. W przedmiotowym magazynie nie była prowadzona działalność usługowa, tj. działalność zmierzająca do bezpośredniego zaspokajania potrzeb ludzkich. W magazynie, w którym zatrudniony był pozwany, składowano jedynie towary, które następnie były pobierane przez kierowców celem dostarczenia do klientów. Nie sposób także uznać w świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego, aby magazyn miał pełnić rolę usługową wobec innych działów Oddziału W. – działu zakupów, obsługi klienta czy sprzedaży. Z zeznań świadków wynika okoliczność wręcz przeciwna, zgodnie z którą to pozostałe działy, w szczególności biuro, pełniły funkcje usługowe wobec magazynu. Jak wskazywali świadkowie, biuro nie miało racjonalnych podstaw funkcjonowania bez istnienia magazynu.

Zgodnie z art. 18 § 1 k.p. postanowienia umów o pracę oraz innych aktów, na których podstawie powstaje stosunek pracy, nie mogą być mniej korzystne dla pracownika niż przepisy prawa pracy. Postanowienia umów i aktów, o których mowa w § 1, mniej korzystne dla pracownika niż przepisy prawa pracy są nieważne; zamiast nich stosuje się odpowiednie przepisy prawa pracy (art. 18 § 2 k.p.).

W kontekście cytowanego przepisu zawierane przez stronę powodową z pozwanym i innymi pracownikami umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie, w szczególności zaś umowę z dnia 9 października 2015 r., w której strona powodowa upatrywała źródła odpowiedzialności pozwanego, należy uznać za nieważne w stosunku do pozwanego jako mniej korzystne niż dla pracowników niż przepisy prawa pracy.

Już z tej tylko przyczyny powództwo oparte na ww. umowie winno zostać uznane za nieuzasadnione i jako takie oddalone.

Nawet jednak odmienna ocena stanu faktycznego i prawnego nie uzasadniałaby uznania zasadności powództwa.

Po pierwsze należy wskazać, że strona powodowa nie przestrzegała również – jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe – § 5 cytowanego wyżej rozporządzenia, zgodnie z którym każda zmiana w składzie pracowników, którzy przyjęli wspólną odpowiedzialność materialną w miejscu powierzenia mienia wymaga zawarcia nowej umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 listopada 2003 r. (sygn. akt I PK 551/02, Legalis) niezawarcie nowej umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej w razie zmiany składu pracowników objętych taką umową uchyla wspólną odpowiedzialność za powierzone im mienie.

Podkreślić należy także, że warunkiem ustanowienia wspólnej odpowiedzialności materialnej jest powierzenie mienia łącznie wszystkim pracownikom, którzy mają być objęci taką odpowiedzialnością – na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej z ich udziałem lub z udziałem osób przez nich wskazanych, zgodnie z § 22 ust. 2, oraz zapewnienie im możliwości zgłaszania uwag w związku z przebiegiem i wynikami inwentaryzacji (§ 8 ust. 1 cytowanego rozporządzenia).

W razie wypowiedzenia przez jedną ze stron umowy o pracę z pracownikiem ponoszącym wspólną odpowiedzialność materialną, zakończenie inwentaryzacji powinno nastąpić najpóźniej w dniu rozwiązania umowy o pracę (§ 19 ust. 1 rozporządzenia). W razie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia lub w razie wygaśnięcia umowy o pracę do przeprowadzenia inwentaryzacji należy przystąpić niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy o pracę (§ 19 ust. 2 rozporządzenia).

Bezspornym jest, że w niniejszej sprawie opisane wymagania nie zostały przez stronę powodową dochowane. Mimo znacznej rotacji pracowników, strona powodowa nie tylko nie przeprowadzała każdorazowo inwentaryzacji towarzyszącej odejściu pracownika i przyjęciu nowej osoby, ale też nie zawierała nowych umów o wspólnej odpowiedzialności materialnej, w której stronami byłiby wszyscy aktualnie zatrudniani pracownicy, ponoszący odpowiedzialność materialną za powierzone mienie. Jak przyznali słuchani w niniejszej sprawie świadkowie, inwentaryzacje przeprowadzane były średnio co pół roku, zaś moment ich przeprowadzenia nie pozostawał w żaden sposób związany z ruchami kadrowymi w spółce. Bez przeprowadzenia inwentaryzacji strona pozwana nie mogła zaś skutecznie obciążyć nowo zatrudnionych pracowników wspólną odpowiedzialnością materialną za powierzone mienie.

W świetle powyższego uznać należało, że odpowiedzialność pozwanego, ukształtowana w umowach o wspólnej odpowiedzialności materialnej za mienie powierzone, została wyłączona wobec braku zawarcia nowych umów po zmianie składu osobowego.

Sąd podzielił także w pełni podnoszone przez pozwanego zarzuty, w myśl których strona powodowa nie zapewniła pracownikom odpowiedzialnym materialnie możliwości sprawowania faktycznie skutecznej pieczy nad powierzonym mieniem. Jak wynika z treści § 4 ust. 2 cytowanego rozporządzenia, pracodawca jest obowiązany zapewnić osobom objętym wspólną odpowiedzialnością materialną możliwość sprawowania nadzoru nad powierzonym mieniem, przez

swobodny do niego dostęp, w czasie wykonywania przez osoby wymienione w ust. 1 pracy lub określonych czynności w miejscu powierzenia mienia. Podkreślić należy także, że prawidłowe powierzenie mienia wymaga jego właściwego udokumentowania, w konsekwencji czego dla przypisania pracownikowi odpowiedzialności za mienie powierzone nie wystarczy samo podpisanie przez niego umowy, deklaracji czy innego dokumentu stwierdzającego rzeczywiste powierzenie mienia oraz obowiązek jego zwrotu lub wyliczenia się, ale konieczne jest ponadto faktyczne powierzenie mienia w okolicznościach umożliwiających jego zwrot lub wyliczenie się (tak: Kodeks pracy. Komentarz, red. K. Walczak, 2014). Co więcej, za prawidłowe może być uznane powierzenie mienia tylko w warunkach, które umożliwiają pracownikowi sprawowanie nad nim pieczy i bezpośredniego nadzoru (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1972 r., sygn. akt II PR 254/72, Legalis, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt I PK 140/13, M.P.Pr 2014/4/201-203).

W ocenie Sądu Rejonowego, powierzenie pracownikom mienia w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie nastąpiło prawidłowo.

Jak wykazało w tym zakresie przeprowadzone postępowanie dowodowe, wprawdzie sam teren parku logistycznego, w którym znajdował się magazyn strony powodowej nr 21 we W., był ogrodzony, jednak na jego obszarze zlokalizowanych było kilka innych firm w tym m.in. firma kurierska. Tereny działania firm nie były oddzielone od siebie ogrodzeniem ani siatką, po całym obszarze można było swobodnie się poruszać. Przy wjeździe do parku logistycznego usytuowana była budka strażnika, do którego obowiązków należało m.in. otwieranie znajdującego się przy wjeździe szlabanu, jednak strażnik otwierał szlaban każdemu, kto chciał wjechać na teren parku logistycznego, nie sprawdzając tożsamości osób wjeżdżających i nie kontrolując samochodów. Podobnie nie legitymował on osób wchodzących na teren parku. Co równie istotne zdarzało się, że szlaban był stale otwarty, co umożliwiała swobodny wjazd i wyjazd samochodów na i z terenu placu.

Okoliczność ta ma tym donioślejsze znaczenie w niniejszej sprawie, iż opakowania w postaci palet (co do których m.in. stwierdzono niedobór w trakcie inwentaryzacji) znajdowały się nie tylko na terenie magazynu, ale również na terenie placu zewnętrznego, do którego nieograniczony dostęp miały osoby trzecie.

Jak wykazało nadto przeprowadzone postępowanie dowodowe, wejście na teren magazynu było możliwe zarówno od strony ramp, pod które podjeżdżały samochody ciężarowe celem załadunku towaru, a które przez większość czasu pozostawały otwarte i nie poddawane żadnemu nadzorowi, jak również od strony biura, które to wejście było, mimo zainstalowanego czytnika kart, cały czas otwarte.

Z przeprowadzonego materiału dowodowego wynika, że stały dostęp na teren magazynu miały bardzo liczne osoby, których nie łączyła ze stroną powodową umowa o odpowiedzialności materialnej za mienie powierzone, w tym m.in. pracownicy biura, osoby sprzątające, osoby wykonujące prace w oparciu o umowy cywilnoprawnej, przedstawiciele handlowi oraz kierowcy – w tym z firm zewnętrznych, którzy zabierali z magazynu przygotowany na paletach towar. Co równie istotne, kierowcy niejednokrotnie wchodzili na teren magazynu pomiędzy alejki, gdzie składowany był towar oraz przekładali towar na inną paletę czego świadomość miał kierownik magazynu. Co wymaga przy tym podkreślenia, pracownicy odpowiedzialni materialnie nie zgadzali się na niekontrolowany wstęp osób trzecich na teren magazynu, co wielokrotnie sygnalizowali przełożonym, a co nie spotkało się ze stosowną reakcją ze strony przełożonych.

Pracownicy strony powodowej zatrudnieni na stanowiskach magazynierów podpisywali jedynie oświadczenie, że wyrażają zgodę na zatrudnienie tych osób mimo braku objęcia ich wspólną odpowiedzialnością materialną, przy czym sposób, w jaki do złożenia przedmiotowych oświadczeń dochodziło, podważa ich moc i skuteczność prawną. Przedmiotowe oświadczenia pracownicy składali poprzez podpis na przedłożonym przez pracodawcę dokumencie pt. Zgoda pracowników wspólnie odpowiedzialnych materialnie na wykonywanie pracy lub innych czynności w miejscu powierzenia mienia, przy czym podpis ten składany był bądź in blanco, na dokumencie zupełnie nieuzupełnionym o nazwiska osób, których zgoda dotyczyła, bądź na dokumencie wypełnionym w sposób niepełny, tj. nieobejmującym wszystkich osób, które miała objąć zgoda. W obu przypadkach już po złożeniu na dokumencie podpisów przez pracowników wspólnie odpowiedzialnych materialnie pracodawca dopisywał wedle własnych potrzeb i uznania

nazwiska osób, które były kierowane do wykonywania czynności na magazynie. Ponadto – jak wynika z zeznań świadków - oświadczenia „Zgoda pracowników (...)”, nawet te uzupełnione przez pracodawcę, nie obejmowały pracowników biurowych, kierowców, przedstawicieli handlowych i ekipy sprzątającej.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, iż strona powodowa nie zabezpieczyła pracownikom, w tym pozwanemu, warunków umożliwiających zabezpieczenie mienia, jak również, że miała pełną tego świadomość, bowiem zastrzeżenia co do zabezpieczenia mienia zgłaszali sami pracownicy. Co istotniejsze, z przeprowadzonych ustaleń faktycznych wynika, iż na terenie magazynu miały miejsce przypadki kradzieży, zaś pracownicy odpowiedzialni materialnie nie mieli – poza kierownikiem magazynu i kierownikami zmian – dostępu do informatycznego systemu magazynowego, który umożliwiał podgląd stanów magazynowych, zdejmowanie artykułów ze stanu magazynowego i ich wprowadzanie na stan magazynowy oraz dokonywanie przesunięć międzymagazynowych – który to dostęp niewątpliwie dawałby im możliwość bieżącej kontroli powierzonego im mienia – podczas, gdy dostęp taki miały osoby trzecie.

Nie było tym samym podstaw do przyjęcia, aby strona powodowa stworzyła i zabezpieczyła pracownikom odpowiedzialnym materialnie warunki umożliwiające zabezpieczenie i pełen nadzór nad mieniem pracodawcy, a w konsekwencji aby doszło do prawidłowego powierzenia – w rozumieniu przepisu art. 124 k.p. w zw. z art. 125 k.p. – pracownikom odpowiedzialnym materialnie, w tym pozwanemu, mienia.

Okoliczność ta ma tym donioślejsze znaczenie w niniejszej sprawie, iż na gruncie regulacji art. 124 k.p., pracownik odpowiada za mienie powierzone tylko wtedy, gdy ma nad tym mieniem pieczę i bezpośredni nadzór. Z kolei wadliwe powierzenie mienia uniemożliwia pociągnięcie pracownika do odpowiedzialności na zasadzie art. 124 k.p. (por. wyrok i uzasadnienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2013r., sygn. akt I PK 140/13, M.P.Pr 2014/4/201-203).

Wątpliwości Sądu budzi także sam sposób przeprowadzania przez stronę pozwaną inwentaryzacji. Jak bowiem wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, co prawda w czasie inwentaryzacji magazyn był zamknięty i nie obsługiwał klientów, niemniej większa część towaru zalegała nierozłożona wokół budynku, bądź w takich miejscach, że trudno się było do niego dostać. Samo liczenie palet następowało w różny sposób – w zależności od pracownika, co do zasady zaś „na oko”, bowiem do większości palet brak było dostępu, a część palet była przysłonięta innym towarem i przez to niewidoczna. Pracownicy z uwagi na brak szkoleń nie potrafili rozpoznawać rodzaju palet. Spis towarów odbywał się w trybie trzymianowym poprzez tzw. komisje spisowe. Każda komisja spisowa przydzielana była do liczenia towarów w innej alejce magazynu, zaś pracownicy nie posiadali dostępu do sporządzanych przez daną komisję spisów z natury. Niezależnie od etapu inwentaryzacji, musiała ona zostać zakończona w niedzielę o godzinie 22:00 (przy czym rozpoczynała się w piątek), ponieważ pracownicy rozpoczynający pracę w niedzielę wieczorem, przygotowywali towar do dostarczenia do poszczególnych placówek. Zdarzało się, że w czasie inwentaryzacji do pracowników podchodziły osoby dokonujące spisu i zobowiązywały do podpisania umowy o odpowiedzialności materialnej, chociaż pracownicy nie znali ostatecznych wyników inwentaryzacji. Po zakończeniu liczenia towarów pracownicy magazynowi byli odsyłani do domów. W tym czasie Komisja Inwentaryzacyjna wprowadzała do systemu komputerowego dane inwentaryzacyjne. Pracownikom magazynowym przedstawiano do podpisu jedynie ostatnią stronę dokumentów inwentaryzacyjnych. Nie posiadali oni dostępu do szczegółowych danych odnośnie stanów magazynowych, w tym do spisów z natury. Dokumenty dotyczące braku zastrzeżeń pracowników do wyników inwentaryzacji podpisywane były w trakcie inwentaryzacji. Pracownicy nie mieli możliwości weryfikacji wyników inwentaryzacji. Towar zniszczony i przeterminowany był liczony w trakcie inwentaryzacji jako brak, którym obciążano pracowników. Wyniki inwentaryzacji były podawane pracownikom tydzień, a czasem nawet miesiąc po zakończeniu inwentaryzacji, co uniemożliwiało pracownikom kontrolę prawidłowości dokonanych spisów i wyliczeń.

Co równie ważne, umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej zawierane było w momencie, gdy trwała jeszcze inwentaryzacja i nie były znane jej wyniki. W orzecznictwie podkreśla się zaś, że prawidłowe powierzenie mienia to takie, które dla przyjmującego ustala stan zerowy, czyli punkt wyjścia, w kierunku późniejszych rozliczeń. Za takie powierzenie mienia uznaje się w orzecznictwie przeprowadzenie inwentaryzacji, bowiem inwentaryzacja początkowa i końcowa dają możliwość wyliczenia ewentualnego niedoboru w mieniu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 kwietnia 1995 r., sygn. akt III APr 82/94, Legalis).

Podkreślić należy także, że szczególność reżimu odpowiedzialności pracownika za mienie powierzone z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się wyraża się nie tylko w nieograniczonej co do kwoty odpowiedzialności odszkodowawczej leżącej po stronie pracownika, ale też w powinności dochowania przez pracodawcę wszelkich starań w celu prawidłowego powierzenia pracownikowi mienia. W ocenie Sądu okoliczności powierzenia pracownikowi mienia nie mogą budzić jakichkolwiek, nawet najmniejszych wątpliwości i zastrzeżeń co do jego prawidłowości i rzetelności. Jeśli bowiem pracownik ma odpowiadać za mienie w sposób wyjątkowo rygorystyczny, to rygoryzm ten powinien dotyczyć także powinności pracodawcy, związanych z powierzeniem mienia. Okoliczności powierzenia mienia pozwanemu w niniejszej sprawie są zaś na tyle wątpliwe, że nie sposób uznać, by mienie zostało pozwanemu powierzone w sposób prawidłowy.

W ocenie Sądu bez znaczenia pozostaje również okoliczność zawarcia pomiędzy stronami w dniu 17 lutego 2016 r. porozumienia o uznaniu zadłużenia wobec pracodawcy w łącznej wysokości 9 380,90 zł. W toku procesu pozwany wyjaśnił, że zawarł porozumienie w obawie przed utratą zatrudnienia i to w szczególnym trybie, o jakim mowa w przepisie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Jak wynika z przeprowadzonych ustaleń faktycznych, warunkiem dalszego zatrudnienia pozwanego było zawarcie przez niego porozumienia o uznaniu długu. Pracodawca sugerował nadto, że w przypadku podpisania ww. dokumentu, pracownik będzie zobowiązany do spełnienia jedynie połowy świadczenia.

W wyroku z dnia 9 kwietnia 2015 r., (sygn. akt V CSK 398/14, Legalis) Sąd Najwyższy stwierdził, że właściwe uznanie długu, przybierające formę umowy, zawiera oświadczenie dłużnika, potwierdzające, że ciąży na nim określony dług i zobowiązany jest go spłacić. Umowa taka odwołuje się więc i potwierdza istnienie długu powstałego wcześniej w stosunkach między dłużnikiem a wierzycielem, takiego długu jednak nie tworzy. Jeżeli więc dłużnik dowiedzie, że dług w rzeczywistości nie istnieje – podważona zostaje materialnoprawna podstawa zobowiązania i uznanie długu staje się bezskuteczne. Nie jest to przesłanka wymagająca uchylenia się od skutków złożonego oświadczenia woli o uznaniu długu, ponieważ nie dotyczy wady tego oświadczenia, lecz jego bezprzedmiotowości.

Sam fakt zawarcia porozumienia z dnia 17 lutego 2017 r. nie czyni zatem powództwa zasadnym. Pozwany w toku postępowania kwestionował swoją odpowiedzialność za niedobór i wykazał, że nie miał możliwości sprawowania należytej pieczy nad mieniem. Powyższe potwierdzili również świadkowie – pracownicy strony powodowej. Nie uszło uwadze Sądu, że pozwany, jak wskazywał, przyjął warunki określone w umowie o odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie, nie zgłaszając do nich, w tym także co do sposobu powierzenia mienia żadnych zastrzeżeń, albowiem sytuacja życiowa i materialna zmuszała go do posiadania źródła dochodu, jakim jest zatrudnienie, zaś odmowa podpisania takiej umowy wiązałaby się z rozwiązaniem stosunku pracy. W podobnych okolicznościach pozwany podpisał oświadczenie o uznaniu długu.

Z tych przyczyn trudno uznać, że w niniejszej sprawie wystąpiły okoliczności uzasadniające odpowiedzialność pozwanego z tytułu umyślnego lub nieumyślnego wyrządzenia szkody.

W doktrynie dominuje pogląd, zgodnie z którym brak zapewnienia warunków koniecznych dla zaistnienia zaostrego rygoru odpowiedzialności za mienie powierzone (tj. brak prawidłowego powierzenia mienia lub niezapewnienie przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie mienia) nie tyle uwalnia pracownika całkowicie od odpowiedzialności, ile od odpowiedzialności za mienie powierzone. Tym samym do odpowiedzialności za mienie powierzone będą miały zastosowanie uregulowania art. 114 i n. k.p., w tym w szczególności art. 116 k.p., który ciężar dowodu co do okoliczności uzasadniających odpowiedzialność pracownika oraz wysokości powstałej szkody nakłada na pracodawcę. To pracodawca jest zatem obowiązany do wykazania, że pracownik, wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej winy wyrządził pracodawcy szkodę. Tymczasem postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie nie wykazało jakichkolwiek zaniechań w realizacji obowiązków pracowniczych po stronie pozwanego. Co więcej, skoro nie można określić w sposób niebudzący wątpliwości jakie mienie objął pozwany, to wykluczone jest tym samym powiązanie powstałej po stronie pracodawcy szkody (o ile przyjąć, że w ogóle ona powstała) z obowiązkami pracowniczymi pozwanego, bowiem mogły one w ogóle nie dotyczyć mienia, którego niedobór stwierdzono.

Podkreślić również należy, że strona powodowa najpierw – przed zakończeniem inwentaryzacji - nakazywała pracownikom podpisanie oświadczeń o braku uwag do wyników inwentaryzacji i nowych umów o odpowiedzialności materialnej, następnie tuż po inwentaryzacji informowała pracowników o braku większych niedoborów, a następnie obciążała ich rzekomymi niedoborami w wysokości kilku tysięcy złotych za jeden okres, domagając się zapłaty za kilka okresów inwentaryzacyjnych wstecz. Jest to działanie niedopuszczalne, uniemożliwia bowiem pracownikowi rzeczywiste zapoznanie się z wynikami inwentaryzacji i podjęcie na ich podstawie decyzji o kontynuowaniu lub niekontynuowaniu zatrudnienia i podpisaniu kolejnej umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej.

Wskazać również należy, że wysokość dochodzonych od pozwanego i innych pracowników kwot oraz domniemyanych braków w magazynie potęguje wątpliwości co do rzetelności ustaleń komisji inwentaryzacyjnej. Jak wskazywali świadkowie – żeby doszło w jednym okresie inwentaryzacyjnym do powstania takich niedoborów, towar musiałby być wywożony lub wykradany w bardzo dużych ilościach. Strona powodowa magazynuje bowiem towary spożywcze, o niedużej jednostkowej wartości.

Podsumowując, Sąd doszedł do przekonania, że strona powodowa nie sprostала ciężarowi dowodu, jaki wynika z art. 124 i n. k.p., tj. nie wykazała przede wszystkim, by w sposób prawidłowy powierzyła pozwanemu mienie, za które ten miał materialnie odpowiadać. Tym samym pozwany został całkowicie uwolniony od szczególnego reżimu odpowiedzialności, jakim jest odpowiedzialność za mienie powierzone z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się. Pozwany nie może też odpowiadać na zasadach ogólnych, przewidzianych w art. 114 i n. k.p., bowiem strona powodowa, na której spoczywał ciężar dowodowy w tym zakresie, nie wykazała, by do powstania szkody doszło w wyniku zawinonego niewykonania lub nienależytego wykonania przez pozwanego obowiązków pracowniczych. Podstawy roszczenia strony powodowej nie może również stanowić podpisane przez pozwanego w dniu 17 lutego 2016 r. porozumienie, bowiem uznanie długu, który w rzeczywistości nie istniał, było bezskuteczne. Tym samym powództwo podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł jak w **pkt I, III oraz V sentencji wyroku.**

Procedując w niniejszej sprawie Sąd korzystał z całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, a więc z dowodów z dokumentów, wskazanych w treści uzasadnienia, których wiarygodność i autentyczność nie budziła wątpliwości stron, a także z osobowego materiału dowodowego w postaci zeznań świadków: M. S. (1), A. S. (1), R. C. (2), A. G., D. S. (1), M. M., Ł. M., M. N., A. K. oraz E. W., a także z przesłuchania pozwanego. Sąd pominął dowód z przesłuchania osoby w charakterze strony powodowej z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo przedstawiciela strony powodowej na rozprawie, na którą został prawidłowo wezwany pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania.

Zeznaniom świadków M. S. (1), D. S. (1), M. M., Ł. M., M. N. oraz A. K. Sąd dał wiarę w całości, albowiem były one spójne, logicznie uzasadnione, a przy tym wzajemnie ze sobą korespondowały i znajdowały potwierdzenie także w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Co istotne, wskazani świadkowie, jako byli pracownicy strony powodowej, zatrudniani przez nią w magazynie nr 21 i także objęci spornymi umowami o wspólnej odpowiedzialności materialnej za mienie powierzone, posiadali szczegółową i bezpośrednią wiedzę w zakresie okoliczności mających wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Świadkowie potwierdzili, że strona powodowa nie dbała o właściwą gospodarkę magazynową, nadto że duże wątpliwości budził sposób zabezpieczenia mienia strony powodowej, w tym nieograniczony dostęp do magazynu dla osób trzecich. Z zeznań świadków wynikały także nieprawidłowości towarzyszące podpisywaniu umów o wspólnej odpowiedzialności materialnej oraz przy prowadzeniu inwentaryzacji.

Zeznaniom świadków A. S. (1), R. C. (2), A. G. oraz E. W. Sąd dał wiarę w ograniczonym zakresie. Nie były w ocenie Sądu wiarygodne twierdzenia świadków w zakresie w jakim wskazywali, że inwentaryzacje w magazynie nr 21 odbywały się w pełni zgodnie z obowiązującymi standardami, nadto że prawidłowość wyliczeń była wielokrotnie poddawana weryfikacjom. Twierdzenia świadków dotyczące systemu zabezpieczeń stosowanych w przedmiotowym magazynie nie zostały potwierdzone w żadnym innym dowodzie.

Wyjaśnienia pozwanego Sąd ocenił jako wiarygodne, albowiem były one spójne, logiczne, szczegółowe i zgodne z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym sprawy.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu jak **w pkt II, IV i VI sentencji wyroku** znajdowało oparcie w treści art. 98 § 1 k.p.c. To stronę powodową jako stronę przegrywającą sprawę obciążał obowiązek zwrotu kosztów procesu. Pozwany był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, a zatem strona powodowa zobowiązana była zwrócić poniesione przez pozwanego koszty zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym została ustalona na podstawie § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) w odniesieniu do roszczeń dotyczących zasądzenia kwoty 2 892,64 zł oraz 1 766,59 zł oraz na podstawie § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 4 cytowanego rozporządzenia w odniesieniu do roszczenia dotyczącego zasądzenia kwoty 8 136,96 zł. Tym samym w punktach II i IV sentencji wyroku Sąd zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę po 675 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie, zaś w punkcie VI sentencji wyroku – kwotę 1 350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.